

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	1
Kaupunginhallitus	36	02.02.2026	14	
Kaupunginvaltuusto	21	23.02.2026	9	

770-2025 (00 01 02, 08 01 00)

Vastaus valtuutettu Anna Mäkipää ym. aloitteeseen koskien Föli-kuskienvessoja

Tiivistelmä:

Valtuutettu Anna Mäkipää ym. ovat tehneet aloitteen koskien Föli-kuskienvessoja. Kaupunginvaltuustolle esitetään, että se merkitsee aloitevastauksen tiedoksi ja aloitteen käsitellyksi.

Kh § 36

Kaupunkiympäristön palvelukokonaisuus, suunnittelupäällikkö Lauri Jorasmaa
16.1.2026:

Valtuutettu Anna Mäkipää ym. ovat 27.1.2025 tehneet aloitteen koskien Föli-kuskienvessoja. Aloitevastaus on kaupunginhallituksen kokouksessa 28.4.2025 § 133 palautettu uudelleen valmisteltavaksi siten, että aloitevastaukseen tulee sisällyttää selvitys aikataulujen aiheuttamista rajoitteista vessakäynteihin.

Aloitteessa esitettiin, että

- ennen runkolinjaston käyttöönottoa kuljettajien vessojen käyttömahdollisuudet selvitetään
- ilmenneisiin puutteisiin reagoidaan järjestämällä vessoja ja linja-autojen aikataulut niin, että linja-autonkuljettajilla on jatkossa mahdollisuus käyttää vessaa työvuorojensa aikana.

Keväällä 2025 palautetussa aloitevastauksessa todettiin seuraavaa:

Föli pitää tärkeänä, että se omistaa ja tarjoaa liikennöitsijöiden käyttöön kuntien omistamat vessat. Tämä tehtävä kuuluu lain mukaan työnantajille eli liikennöitsijöille, mutta kilpailutetussa liikenteessä Föli katsoo olevansa tilaajana oikea taho tarjoamaan vessat liikennöitsijöiden puolesta.

Föli-kunnat omistavat 35 kuljettajavessaa. Näistä Turku omistaa 23 vessaa. Lisäksi kesällä 2025 perustetaan pysyvä vessa Kuhankuonolle. Suunnitteilla on viisi uutta vessaa. Vessat tulevat runkolinjaston käynnistyksen myötä pääte pysäkeille 33 Vienola, 26 Oriketo, 46 Länsikaari ja 9 Suikkila. Runosmäkeen rakennetaan uudelle pääteasemalle uusi vessa, johon tulee vesi- ja viemärijärjestelmä.

Kuntien omistamien vessojen lisäksi kuljettajien käytössä on kuusi liikennöitsijöiden omistamaa tai vuokraamaa vessaa sekä luonnollisesti liikennöitsijöiden varikoiden sosiaalitulat.

Fölin kuljettajilla on sovittu oikeus hyödyntää myös julkisia yleisövessoja, joita on noin 15. Esimerkiksi kauppakeskus Myllyssä on vain kuljettajien käyttöön tarkoitettu kuljettajavessa.

Pääte pysäkkien wc-tilanne on hyvä. Jokaisella Fölin linjalla on vessa vähintään toisessa päässä linjaa. Tällä hetkellä selvitetään Liedon ja Naantalien kuljettajavessojen mahdollisia parantamistarpeita.

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	2
Kaupunginhallitus	36	02.02.2026	14	
Kaupunginvaltuusto	21	23.02.2026	9	

Kuljettajavessoja on käytössä Fölissä useaa eri tyyppiä. Vesivessoja on 46 kpl. Viemärointi on niihin välttämättömyys, mutta monella päätepuskilla vesi- ja viemärointiiliittymän saaminen on kunnallistekniikan sijainnista riippuvainen. Säiliövessoja on Fölissä 16 kpl. Kaikissa säiliövessoissa on käsienpesumahdollisuus. Lisäksi käytössä on yksi pakastava vessa ja toinen on siirrettävissä varastolta käyttöön viemärittömään paikkaan. Pakastavissakin vessoissa on käsienpesumahdollisuus.

Kompostoivia kuivakäymälöitä on kolme kappaletta. Nämä ovat poistuvia tuotteita, sillä käsienpesun sijaan näissä kolmessa vessassa on käsidesipumput.

Fölin viimeinen Bajamaja (Kaanaan päätepuskikki) on korvattu Danfon valmisselementtivessalla vuonna 2024.

Kuljettajien vessat ovat tärkeä ja itsestään selvä ylläpidettävä ja kehitettävä kohde Fölin joukkoliikenteessä. Laadun ylläpitoon ja kehittämiseen satsataan resursseja. Yhteistyön merkitys tilojen hoidossa korostuu. Föli-liikennettä ajavat liikennöitsijät saavat kuljettajavessat kuljettajiensa käyttöön ja maksavat sähkön, veden ja siivouksen. Föli huolehtii kiinteistöhuollosta eli esim. mahdollisista viemäritukoksista, rikkoutuneista lukoista ja wc-kalusteista jne. Nykyään ongelmana on ilkivalta, joka kohdistuu mm. kuljettajien vessoihin ja aiheuttaa turhaa ylimääräistä työtä ja rahan menoa. Tätä ilkivaltaa kohdistetaan ulkoisten tekijöiden toimesta ja toisinaan myös kuljettajien itsensä aiheuttamana. Föli on aloittanut vuonna 2023 jatkuvan seurannan kuljettajavessojen tilasta. Näin toimien emme ole epätietoisia tapahtumista ja mahdollisista vaurioista näissä vessoissa.

Uittamolle on perustettu maaliskuussa 2025 liikennöitsijän ja kuljettajien yhteisesityksestä kahden wc:n laitos. Se on kytketty vesi- ja viemäriverkkoon. Uittamon päätepuskikki on jo nyt erittäin käytetty, mutta runkolinjaston myötä tälle päätepuskikille kohdistuu entistä enemmän käyttöä. Runkolinjaston myötä lähtöjä vuorokaudessa on noin 280 kesäaikaan ja talvella vielä enemmän. Lisäksi kuljettajat käyttävät ko. päätepuskikkia taukopuskikkina mm. tilavan pysäköintimahdollisuuden vuoksi.

Kuten edellä on todettu, Fölissä on hyvä tilanne kuljettajavessojen suhteen ja kuljettajien vessassa käymisen mahdollisuuteen on kiinnitetty huomiota aikatauluja suunniteltaessa. Liikennöitsijä laatii työvuorot ja sen tehtävä on huolehtia työehtosopimuksen mukaisesta tauotuksesta.

Föli pitää siis kuljettajien vessassa käyntimahdollisuutta itsestään selvänä välttämättömyytenä. Tilanne Föli-alueella on hyvä, mutta aina on parannettavaa. Föli reagoi ongelmiin tilaajana ja kehittää vessaverkostoa jatkuvasti sekä määrältään että laadultaan. Lisäksi Föli tekee hyvää yhteistyötä AKT:n ja AVI:n kanssa kahdesti vuodessa pidettävien yhteistyöpalaverien kautta. Näissä palavereissa voidaan puhua tarvittaessa myös kuljettajavessoihin liittyvistä kysymyksistä.

Em. palautuksen jälkeen aloitevastausta on täydennetty seuraavasti:

Liikenteen tuottajina toimivat yritykset ovat kuljettajien työnantajia ja nämä yritykset vastaavat työntekijöihin liittyvistä lakisääteisistä velvoitteista.

Liikennöintisopimusten kohdassa (tyypillisesti kohta 6.1) ”aikataulukaaavioiden muodostamisperiaatteet” todetaan, että ”tilaajan laskemaan ajoaikaan ei saa sisällyttää ajo- ja työaikalakien eikä työehtosopimuksen vaatimia taukoja.”

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	3
Kaupunginhallitus	36	02.02.2026	14	
Kaupunginvaltuusto	21	23.02.2026	9	

Seudullinen joukkoliikenne ei siis suunnittele aikatauluja siten, että niissä olisi suunniteltu esimerkiksi vessakäynnit. Käytännössä tilaaja ei pystyisi taukoja suunnittelemaan, koska varsinaiset työvuorot suunnittelee liikenteen tuottava yritys, joten vain he loppupeleissä tietävät millaisia työpäiviä kuljettajat tekevät. Liikennöitsijöiden tulee siis suunnitella työvuorot siten, että työpäivään sisältyy riittävä määrä taukoja. Myös tauot on suunniteltava, riippumatta siitä millaiset autokierrot tilaaja on suunnitellut. Sopimuksen mukaisesti periaate on, että kalusto on mahdollisimman taloudellisessa käytössä. Yksinker- taistettuna siis tilaaja suunnittelee autokierrot, jonka päälle liikennöitsijät suunnittelevat tuotannon.

Teoriassa tilaaja voisi suunnitella jokaiselle pääteasemalle käynnille esimerkiksi viiden minuutin tauon. Lähtöjä ajetaan arkivuorokaudessa n. 4500 kappaletta, joten arkivuorokautta kohden tästä maksettaisiin korvausta n. 375 ylimääräiseltä tunnilta. Vuoden ajalta tästä tulisi n. 4-5 miljoonan euron kustannus pelkästään tunneista, tämän lisäksi tarvittaisiin lisää autoja (ja kuljettajia) liikenteeseen ja kokonaiskustannusvaikutus nousisi n. 8 miljoonaan euroon. Lisäkustannus ei toisi lisäpalvelua asiakkaille, eikä tilaaja pystyisi optimoimaan suunnittelussa kuljettajien työvuorojakaan, koska se ei lähtökohtaisesti tee työvuorosuunnittelua tilaaja-tuottajamallissa. Käytännössä siis maksettaisiin siitä, että autot ja kuljettajat seisovat päätepysäkeillä. Seudullinen joukkoliikenne suunnittelee nyt ajoajat realistisesti, ja mikäli autokierrot eivät toteudu liian kireiden ajoaikojen vuoksi, lisätään liikenteeseen lisää auto (tai harvennetaan vuoroväliä). Esimerkiksi linjojen 24, 25 ja 25A aikatauluongelmat korjattiin lisääutolla Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan päätöksellä 29.10.2025 § 147.

Tiivistettynä voidaan siis todeta, että aikataulut eivät aiheuta rajoitteita vessakäynteihin, koska liikennöitsijöiden tulee huomioida tauot kuljettajien työvuorosuunnittelussa, riippumatta siitä millaiset aikataulut tilaaja on kalustolle suunnitellut. Tästä huolimatta Seudullinen joukkoliikenne ottaa aloitteessa esitetyn huolen vakavasti ja muistuttaa liikennöitsijöitä velvoitteistaan tulevaisuudessa neuvotteluissa, joita säännöllisesti liikennöitsijöiden kanssa käydään.

Oheismateriaali 1 Valtuutettu Anna Mäkipää ym. aloite: Aloite Föli- kuskien vessoista

Kaupunginhallituksen ehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee edellä olevan vastauksen tiedoksi ja aloitteen käsitellyksi.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Kv § 21

Oheismateriaali 1 Valtuutettu Anna Mäkipää ym. aloite: Aloite Föli- kuskien vessoista

Kaupunginhallituksen ehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee edellä olevan vastauksen tiedoksi ja aloitteen käsitellyksi.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	4
Kaupunginhallitus	36	02.02.2026	14	
Kaupunginvaltuusto	21	23.02.2026	9	

Lisäksi keskustelun aikana Mäkipään Diopin kannattamana esittämä ponsi päätettiin saattaa hallintosäännön 169 §:n mukaisesti kaupunginhallituksen tietoon.

Asian käsittely kokouksessa

Esitetty ponsi

Mäkipää Diopin kannattamana esitti seuraavansisältöisen ponnen:

”Turun kaupunki edellyttää, että työntekijöiden oikeudet ja työturvallisuus toteutuu. Fölin (Turun kaupungin) pitää myös valvoa osana liikennesopimuksia ja yhteisen työpaikan työtyöturvallisuusvalvontaa, että työntekijöillä on tosiasiallinen mahdollisuus käydä tarpeillaan ja puuttua epäkohtiin, mikäli niitä vielä jatkossa ilmenee.

Valtuusto edellyttää, että epäkohtiin puututaan.”

Jakelu

tied Mäkipää Anna
tpv Kaupunkiympäristö, seudullinen joukkoliikenne